

Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw is een regionale afdeling van Familiekunde Vlaanderen vzw. Ons werkgebied omvat volgende fusiegemeenten: Affligem, Asse, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Gooik, Galmaarden, Grimbergen, Halle, Herne, Hoeilaart, Kapelle-op-den-Bos, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Londerzeel, Meise, Merchtem, Pepingen, Opwijk, Overijse, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, Vilvoorde, Wemmel.

Advies, opleiding, overleg, uitwisseling van ervaring, ontmoeting en samenwerking op het vlak van familiekunde en verwante wetenschappen staan daarbij centraal.

Spaanse griep 100 jaar geleden (foto collectie Bruno Stroobants)

Werkten mee aan dit nummer

Jan Erkelbout

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Activiteiten	2
Openingstijden documentatiecentrum	2
Activiteiten najaar 2020	3
De doodstraf in België	4
Was opa een held?	6
Website Belgium WWII	6
Interessante websites	7
Schenkingen	8
Vraag en antwoord	8

VOORWOORD

We beleven vreemde tijden, de huidige corona epidemie heeft onze manier van leven grondig gewijzigd en zal ongetwijfeld zelf ooit een rijk onderwerp worden voor artikels. Noodgedwongen moesten we volop op de remmen gaan staan en werden al onze activiteiten, minstens tot het najaar, opgeschort. Hierdoor missen we ook onze jaarlijks Praat- Kaas- en Wijnavond. Hopelijk kunnen we jullie volgend jaar weer in normale omstandigheden ontvangen.

ACTIVITEITEN

BELANGRIJK BERICHT

Ingevolge de opgelegde maatregelen worden al onze activiteiten tot einde juni afgelast!

We houden u verder op de hoogte via deze nieuwsbrief en via facebook!

DOCUMENTATIECENTRUM

Het documentatiecentrum van FV regio Dilbeek vzw, gelegen op de eerste verdieping van het "Schoolmeestershuis" (rechts van het Pampoelhuis en voormalig gemeentehuis), Gemeenteplein te Groot-Bijgaarden (Dilbeek), is open elke 2^e donderdag van de maand van **20.00 tot 22.00 uur** en elke 4^e zaterdag van de maand van **10.00 tot 12.00 uur**.

Voortaan kan u ook terecht voor uw opzoekingen in ons documentatiecentrum op de 1^e maandag en de 3^e maandag van de maand van **09.00 tot 11.00 uur** echter **alleen op voorafgaandelijke afspraak** bij Alfons Depester via e-mail alfons.depester@skynet.be

Ingevolge de opgelegde maatregelen is het documentatiecentrum gesloten tot einde juni !

We houden u verder op de hoogte via deze nieuwsbrief en via facebook!

Woensdag 9 september 2020 om 20.00 uur brengt Jean Dewaerheid zijn lezing “**Napoleon 200 jaar later. Gevolgen van zijn beleid in onze regio**”.

Deze lezing over Napoleon Bonaparte behandelt de carrière van Napoleon en de gevolgen van zijn beleid voor onze gewesten. De PowerPoint is gebaseerd op een frame van bijzondere **postzegels** met afbeeldingen van Napoleon en op de bekende **schilderijen** van onder andere David, Gros en Ingres. Een **originele ondersteuning** waarin Napoleon niet alleen vanuit de positieve kant behandeld wordt (wetboeken, oprichten van een degelijk onderwijsnet, moderne administratie, ...), maar die eveneens de donkere kant van de heerschappij belicht (dictatuur, conscriptie, verfransing, afschaffen van persvrijheid, ...).

Locatie: Club 1, Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan, 1700 Dilbeek.

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro.

Woensdag 14 oktober 2020 om 19.00 uur lezing en voorstelling door **Hubert Paulissen** van het boek over **Dr. Roger Lambrechts ‘Van Hippocrates tot Hitler’**

De meeste inwoners van Dilbeek kennen de Dr. Roger Lambrechtslaan, *die* van het centrum van Dilbeek net achter de voetgangerstunnel *vertrekt* en in een rechte lijn van 500 meter *loopt* naar het historische Neerhof.

Bijna niemand kent nog de figuur van Dr. Lambrechts. Laat staan waarom er een straat naar hem is vernoemd. Zijn levensverhaal is nochtans indrukwekkend, zowel op lokaal-historisch als op persoonlijk vlak.

Als jonge *hulp-arts* verzorgt hij vier jaar lang de soldaten in de loopgrachten tijdens de Eerste Wereldoorlog. *Zijn belevenissen schrijft hij neer in een dagboek.*

Twintig jaar later zien we hem als huisdokter in Dilbeek en als gynaecoloog en chirurg in Brussel.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1932 is hij kandidaat op de afwijkende katholieke partij aangevoerd door Gaëtan Moeremans.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 16 oktober 1938 is hij kandidaat op de eenheidslijst VNV-Rex.

Op 2 april 1939 is hij 3de kandidaat bij de verkiezingen voor de senaat op de lijst Rex.

Als Leon Degrelle, de leider van de lijst Rex voor collaboratie met de bezetter kiest, keert hij ze de rug toe. Zijn bevlogen engagement gaat verder in het ondergronds verzet. En wel zó ver dat het tot zijn doodsvonnis zal leiden in 1943 te Keulen.

Zijn kleinzoon Hubert Paulissen zocht gedurende 10 jaar naar meer details en naar meer verklaringen voor het merkwaardig levensverloop van zijn grootvader. Deze bevindingen schreef hij dit jaar neer in een boek:

‘Roger Lambrechts, arts tussen Hippocrates en Hitler’

Na de spreekbeurt wordt het boek verkocht en gesigneerd door de auteur.

Locatie: Oude raadzaal van het Kasteel/gemeentehuis, Gemeenteplein 1 te 1700 Dilbeek
Toegang gratis mits voorafgaande inschrijving.

Vrijdag 13 november 2020 om 17.00 uur academische zitting naar aanleiding van **30 jaar FV regio Dilbeek vzw.**

Locatie: Feestzaal van het Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan, 1700 Dilbeek

Woensdag 9 december 2020 om 20.00 uur brengt **Claude Ghekiere** ons zijn lezing “**Van Mozes tot ..., Vondelingen in elk tijdperk**”

Kinderen te vondeling leggen is een primitieve vorm van gezinsplanning die over gans Europa voorkwam, en sporadisch nog voorkomt. Het is vooral een stedelijk verschijnsel.

De oudst gekende is Mozes.

Tijdens de Franse Republiek werd het in de gebieden onder Frans bewind verplicht om vondelingregisters bij te houden. Daardoor zijn er gegevens over de vondelingen beschikbaar in veel van de grotere steden in Zuid- en West-Europa.

Deze gegevens zijn zo waardevol omdat ze een stuk geschiedenis laten zien van de armste bevolkingsgroepen die meestal zelf nauwelijks geschreven sporen nalaten.

Wat waren de drijfveren om een kind te vondeling te leggen? Was er een reglementering? Waar werden de kinderen te vondeling gelegd? Hoe kwamen ze aan hun naam? Hadden ze overlevingskansen? Was er een controle door de overheid? Waar werden ze geplaatst?

In een laatste deel komt het leven van ene Christine Gora, zelf vondelinge en opgevoed in onze omgeving, aan bod. En hoe zat dat met die tweeling-vondeling? Mooie verhalen, zult u zeggen, maar anderzijds een beetje triest...

Voorstelling met PowerPoint-presentatie.

Locatie: Auditorium, Kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle.

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 5,00 euro.

In samenwerking met Davidsfonds Dilbeek-Wolsem.

DE DOODSTRAF IN BELGIË

Enkele weetjes over de doodstraf in België.

(bron www.vrt.be De laatste onthoofding in België. Ook met de medewerking van Bruno Stroobants – Oostende)

Het lijkt onmogelijk, maar onlangs mailde ons iemand het feit dat zijn grootvader onthoofd werd in Duitsland. Betrokkene was dokter Lambrechts naar wie in Dilbeek een straat is genoemd. Zijn kleinzoon kan hopelijk op woensdag 16 oktober het hele verhaal komen vertellen.

Maar elke familie kent wel een zwart schaap. Zou die ook de zwaarste straf hebben gekregen. Hoe zit dat eigenlijk met de doodstraf in ons land?

Die is pas in 1996 afgeschaft! Meer nog, tot dat ogenblik stond nog in het strafwetboek ‘Iedere ter dood veroordeelde wordt onthoofd’. Dit moesten we toch even onderzoeken.

Guillotine

De onthoofding door de guillotine was natuurlijk een erfenis uit het Franse regime tot 1815. Bij de oprichting van België was het enthousiasme om te onthoofden al heel wat gekoeld, maar toch was er geen parlementaire meerderheid om er iets aan te wijzigen. Tot 1867 deed de guillotine slechts af en toe dienst. Daarom besliste minister Bara dat jaar dat tijdens zijn mandaat elk doodvonnis zou gewijzigd worden in levenslange hechtenis door het Koninklijk genaderecht. Zelfs als de veroordeelde geen genade vroeg. Alle opvolgers van Bara hielden deze gewoonte aan.

De guillotine bleef werkloos tot de eerste Wereldoorlog.

Tijdens 1914-18 sprak de militaire rechtbank doodvonnissen uit. In het militair recht was echter een executie voor het vuurpeleton voorzien. Ook dan werd die niet altijd uitgevoerd. Van de 222 doodvonnissen werden er 20 effectief uitgevoerd voor het vuurpeleton.

De laatste onthoofding in België

Zo wordt op 15 januari 1918 de militair Emiel Ferfaillie ook tot de doodstraf veroordeeld. Deze man had echter een burgervrouw vermoord. Tot zijn eigen verbijstering stelde de rechter vast dat in dat geval niet de militaire rechtspraak geldt, maar de burgerlijke rechtspraak. En die schreef de onthoofding voor met de guillotine.

Niet te geloven maar België had de voorbije 50 jaar toch altijd een guillotine bewaard en zelfs elk jaar een beul benoemd. Geen probleem dus, zou je denken, maar op 15/01/1918 bevond deze beul alsook de enige guillotine zich in bezet gebied.

Daarom kwam de Franse beul Anatole Deibler met zijn ingepakte guillotine uit Parijs over met de trein. Op 26 maart 1918 werd te Veurne met een beperkt publiek de laatste onthoofding in België voltrokken.

Er moet toch ook bij het publiek verontwaardiging geweest zijn, want nog in 1918 werd een wet aangenomen dat de doodstraf steeds met de kogel diende te gebeuren.

Foto van Ferfaillie op zijn militaire identiteitskaart en zijn doodvonnis (uit Siegfried Debaeck: De laatste onthoofding)

In onze regio?

Met de link hieronder krijg je het grote overzicht van alle veroordelingen tot de dood, uitgevoerd of niet uitgevoerd. Het is een franstalige lijst en het is dus aangeraden de verfranste naam van de gemeente in te voeren in een zoekvak (ctrl+f).

Wanneer we zo op 'Dilbeck' zoeken, vinden we de affaire waarbij in 1850 Josse De Smedt en zijn vrouw Jeanne-Catherine Verbeken worden vermoord. De grootste dader wordt inderdaad onthoofd.

Deze daders hadden ook al moorden gepleegd in Sint-Katharina-Lombeek en Borchtlombeek.

In 1867 brandt te Schepdaal de hoeve van Pierre Van Cutsem uit: moord door brandstichting. De dader Jean Dedecker krijgt gratie en mag levenslang zitten. Met de zoekopdracht 'Bigard' vinden we in 1989 de moord op een geldtransport in Groot-Bijgaarden door de bende Haemers. Hier werd de doodstraf omgezet in levenslang. Veel zoekplezier!

<https://laveuveguillotine.pagesperso-orange.fr/CondamnationsBelgique.html>

Jan Erkelbout

WAS OPA EEN HELD?

Was opa een held?

Speuren naar mannen en vrouwen in het verzet tijdens WOII

Fabrice Maerten (red.)

Tussen 100.000 en 150.000 mannen en vrouwen namen deel aan het verzet tegen de nazibezetting van België tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dat gebeurde soms met de wapens in de hand. Maar vaker ging het om sluikpers, het verzamelen van inlichtingen of hulp aan neergeschoten piloten. Verzetsleden redden tienduizenden mensen uit de handen van de Duitse bezetter. Met 40.000 arrestaties en bijna 15.000 doden betaalden ze daar een hoge tol voor. Toch is hun verhaal weinig bekend in België. Met de gedetailleerde, praktische informatie in het tweede deel van het boek kan iedereen zelf op zoek gaan naar de geschiedenis van het verzet.

Meer info: https://www.lannoo.be/nl/was-opa-een-held?utm_medium=email

Bron: Cegesoma, nieuwsbrief, 28/05/2020

WEBSITE BELGIUM WWII

Belgium WWII in quarantaine

Sinds 17 maart zit het CegeSoma, zoals iedereen, in quarantaine: dé gelegenheid om de website Belgium WWII een boost te geven! Het verzet staat centraal in de nieuwe bijdragen, die meer specifiek over de clandestiene pers gaan (La Voix des Belges, Churchill Gazette, Morgenrood, De Vrijschutter...), biografieën van verzetsstrijders bevatten (Marcel Franckson, Youra Livschitz, Constant Martiny...), maar ook de grote organisaties en netwerken (zoals het Onafhankelijkheidsfront, de Groep G, de Belgische Nationale Beweging...) in kaart brengen. Lees ook zeker deel 2 van een tweeluik van CegeSoma-onderzoeker Alain Colignon over de geschiedschrijving van het verzet in België, met focus op de periode vanaf de jaren 1970.

https://www.cegesoma.be/nl/news/belgium-wwii-tijden-van-quarantaine?utm_source=phplist144&utm_medium=email&utm_content=HTML&utm_campaign=Nieuwsbrief+Rijksarchief+-+Mei+2020

Bron: Rijksarchief, Nieuwsbrief, mei 2020

Voorouders uit Zedelgem? Doorzoek vanuit je kot de burgerlijke stand

Ben je op zoek naar de geboorteakte van je overgrootouders? Ben je op zoek naar genealogische info om je familiestamboom op te maken?

Dan hoef je niet langer zelf op de dienst archief van de gemeente langskomen om de nodige opzoekingen te verrichten: op deze archiefbank kan je, na een eenvoudige registratie, zoeken in de uittreksels bevolking en akten burgerlijke stand die de gemeente Zedelgem haar inwoners digitaal en gratis ter beschikking mag stellen.

Deze online databank bevat momenteel:

- Geboorteakten: tot en met 1919
- Huwelijksakten: tot en met 1944
- Overlijdensakten: tot en met 1969
- Bevolkingsdocumenten: tot en met 1899

Alle betrokken diensten van de gemeente Zedelgem werken continu verder aan de aanvulling van uittreksels en akten in deze databank, zodat we deze dienstverlening in de toekomst steeds verder kunnen uitbreiden.

<https://archiefbank.zedelgem.be/>

Slimmer zoeken op het web

Zie je door het digitale bos de bomen niet meer? Vind je vaak niet helemaal wat je zoekt met een zoekmachine? Zoek je specifieke afbeeldingen, artikels, documenten, archiefstukken...? Het leeszaalteam van de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience brengt met de reeks 'Slimmer zoeken op het web' wekelijks een zoektip om je online zoekwerk te verbeteren. Thuiswerk is de norm sinds de coronacrisis. Ieders online activiteit is zienderogen toegenomen. Toch zijn niet veel mensen echt vertrouwd met online onderzoek. We kennen allemaal Google, maar weinigen onder ons weten hoe ze efficiënt gebruik kunnen maken van de zoekmachine. Vinden wat je zoekt blijkt niet evident.

<https://www.consciencebibliotheek.be/nl/content/slimmer-zoeken-op-het-web>

Wat zijn de mogelijkheden van het Archieven Portaal Europa?

Het Europees Archiefportaal (APE) is de grootste online archiefcatalogus ter wereld en bevat meer dan 250 miljoen beschrijvingen van archiefmateriaal van honderden instellingen in Europa. Het Rijksarchief coördineert de Belgische bijdrage aan APE.

U kunt zoeken in:

- 280.369.905 archiefbestanddeel beschrijvingen
- 26.887 personen en entiteiten
- 7112 archiefinstellingen

<https://www.archivesportaleurope.net/nl/home>

SCHENKINGEN

Schenkeningen zoals genealogische documenten, rouwbrieven, bidprentjes, stambomen, allerlei boeken, familieboeken, enz... blijven welkom in ons documentatiecentrum te Groot-Bijgaarden!

Rouwbrieven/bidprentjes

mevrouw Geers-De Malderé (Dilbeek), Suzanne Vercraeye-Craey (Groot-Bijgaarden)

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoorden en nieuwe vragen **altijd** sturen naar volgend mailadres:

info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Uw antwoord wordt dan overgemaakt aan de vraagsteller en gepubliceerd in de eerstvolgende nieuwsbrief.

Publicatie: Gilbert Buyst, Snikbergstraat 46 – 1700 Dilbeek

Redactie: gilbert.buyst@skynet.be

Voorzitter: Alfons Depester

e-mail: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

website: <http://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be>

Zetel: Kleinekapellaan, 66 te 1700 Dilbeek

[Volg ons op](#)

